

[Nepředmětné myšlení a jeho vztah k bytí jako čiré nepředmětnosti]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1979 \(strojopis\)](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1979 \(strojopis\)](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 11. 12. 1979
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 11. 12. 1979

[Nepředmětné myšlení a jeho vztah k bytí jako čiré nepředmětnosti]

79/018 (791211-1)

Jakým způsobem se může nepředmětné myšlení (to vlastně není žádné pozitivní určení, jen negace myšlení „předmětného“) vztahovat k bytí samotnému? Jako pokyn či napovědění nám může posloužit struktura konkrétního dění, totiž struktura události. Událost je základně schopna dvojího vztahu: jednak ve směru svého dění, tj. zvnitřku navenek, k vnější stránce druhých událostí, anebo obráceně zvnějšku dovnitř, ve směru zvnitřňování, pronikání k vlastní hlubině. Toto pronikání do vlastních hlubin k tomu, co každou událost umožňuje a zakládá, je základní zkušeností filosofie od samých počátků filosofického myšlení. Ale v důsledku neadekvátní reflexe bylo na samých počátcích toto pronikání ke „kořenům“ či k „počátkům“ chápáno jako pohyb zpět, pohyb do minulosti či nadčasové praminulosti, do bezčasí počátků k tomu, co je vždycky už dáno, co je vždycky už tady, ať podnikáme co podnikáme. A tato danost byla od počátku interpretována jako předmětné jsoucno, to znamená – v naší terminologii – jako „nepravé jsoucno“. To bylo nepochybně scestí, na něž bylo filosofické myšlení svedeno, zavedeno. Závěr, že se musíme vrátit na příslušné rozcestí a vydat se jinou cestou, je stále ještě zatížen „předmětným“ myšlením. Musíme jít nepochybně jinudy, ale naše cesta nezačíná někde v pradávnou, kdy myšlení zabloudilo, nýbrž začíná teď, kdykoli, v každém okamžiku, kdy se po ní rozhodneme jít. Dějiny dosavadního myšlení nám mohou poskytnout lečjaké poučení, lečjaký poukaz i pokyn, ale nenajdeme v nich žádnou „zlatou dobu“, žádný „zlatý věk“, kdy ještě k chybě, omylu, bludu a scestí nedošlo. To souvisí jenom zčásti se skutečností, že myšlení jako reflexe je pouze druhotným výrazem životní orientace (byť pročištěným, logicky projasněným, integrovaným výrazem životní praxe, která je na počátku vždycky vnitřně nesjednocená a která obsahuje rozmanité prvky, z nichž některé mohou být určitým typem reflexe zvýrazněny, zatímco jiné mohou být naopak potlačeny a zakryty). Tím rozhodujícím je cosi jiného: nejde o to, abychom se svým životem ani svým myšlením přimykali k nějakému hotovému pravzoru, nýbrž musíme žít i myslit ve shodě s tím niterným základem, jímž „živi jsme i umíráme“, totiž ve shodě s bytím jako čirou nepředmětností. A to nemůžeme udělat tak, že bytí napodobujeme (neboť jsme jsoucna, kdežto bytí není jsoucno), nýbrž že ho jsme „poslušni“, že mu nasloucháme, že mu poskytujeme všechny své síly a schopnosti, že se odevzdáváme do jeho vlády a vedení, že se stáváme jeho tlumočníky, jeho hlasateli, jeho svědky, že mu podřizujeme nejenom sebe a svůj život i myšlení, ale také vše, co je v možnostech našeho života a myšlení, že mu ve své praxi i ve své reflexi odevzdáváme a stále víc upevňujeme vládu nejen nad sebou, ale nad celým světovým děním, nad dějinami, nade vším jsoucím.

(11. 12. 1979)